

Sygn. akt VIII U 1321/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2014 r. w Gliwicach

sprawy A. M. (1) (W.-M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania A. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 kwietnia 2014 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSR del. Joanna Smycz

Sygn. VIII U 1321/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 kwietnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zobowiązał ubezpieczoną A. M. (1) do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 kwietnia 2014r. do 30 kwietnia 2014r. w kwocie 281,49 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczona domagała się jej uchylenia i umorzenia postępowania w sprawie. W uzasadnieniu wskazała, że do nienależnego pobrania świadczenia doszło na skutek zawinonego przez organ rentowy zbyt późnego zawieszenia wypłaty przysługującej jej części świadczenia. Dodatkowo podniosła, że wypłaconą jej kwotę już zużyła na bieżące potrzeby egzystencjonalne i środków tych już nie posiada.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS, powołując się na treść przepisów art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.) wyjaśnił, że ubezpieczona od dnia 6 października 2013r. była wraz z małoletnimi córkami uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym w tym dniu mężu. Natomiast w dniu 31 marca 2014r. złożyła

wniosek o wyłączenie jej z grona osób uprawnionych do ww. renty rodzinnej od kwietnia 2014r., z uwagi na podjęcie zatrudnienia. ZUS wskazał nadto, że ze względu na techniczne ograniczenia systemu komputerowego, mimo wydania w dniu 17 kwietnia 2014r. decyzji wyłączającej odwołującą z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej od kwietnia 2014r., faktycznie przysługująca jej dotychczas część renty rodzinnej została przekazana na jej konto.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

A. M. (1) ur. (...) od dnia 6 października 2013r. była uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym w tym dniu mężu A. M. (1). Razem z nią do renty tej uprawnione są również córki N. i J.. Renta rodzinna dla 3 uprawnionych osób wynosiła 95% świadczenia jakie przysługiwało by zmarłemu A. M. (2). Termin płatności świadczenia był wyznaczony na 20 dzień każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego.

W kolejnych decyzjach jakie ubezpieczona otrzymała z ZUS, w tym również w decyzji przyznającej świadczenie, zawarto pisemną informację w zakresie między innymi zasad obowiązujących przy pobieraniu renty rodzinnej. Także w zakresie uznawania świadczenia za nienależnie pobrane i okoliczności w jakich dochodzi do nienależnego pobrania świadczenia, a także w zakresie konieczności zwrotu takiego świadczenia. Okoliczność ta została przyznana przez odwołującą w toku procesu, kiedy to na rozprawie w dniu 24 września 2014r. oświadczyła, że znane są jej powyższe zasady, z którymi dodatkowo miała okazję zaznajomić się na gruncie sprawy VIII U 1172/14, gdzie przedmiotem sporu również był obowiązek zwrotu przez nią nienależnie pobranej renty rodzinnej.

W dniu 31 marca 2014r. ubezpieczona zgłosiła wniosek o wyłączenie jej z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym A. M. (1) oraz o ponowne ustalenie kręgu osób uprawnionych do tej renty dla córek. Załatwiając ten wniosek organ rentowy (...) Oddział w Z. w dniu 17 kwietnia 2014r. wstrzymał dla odwołującej od dnia 1 kwietnia 2014r. dalszą wypłatę renty rodzinnej. Faktycznie jednak, ze względu na konieczność zapewnienia wpływu świadczenia na konto świadczeniobiorcy, organ rentowy przelewa te środki na kilka dni przed ustalonym terminem płatności. Taka sytuacja miała również miejsce w przedmiotowym wypadku, tj. ZUS uwzględniając termin płatności renty rodzinnej dla odwołującej, który ustalono na 20-ego każdego kolejnego miesiąca, przelał dla ubezpieczonej przysługującą jej dotychczas rentę rodzinną za miesiąc kwiecień, przed wydaniem decyzji wyłączającej ją z grona osób uprawnionych do tego świadczenia. Kolejną decyzją z dnia 17 kwietnia 2014r. organ rentowy ponownie ustalił krąg osób uprawnionych do renty rodzinnej po A. M. (1). W decyzji tej ZUS stwierdził, że od 1 kwietnia do renty rodzinnej uprawnione są wyłącznie córki odwołującej. Uwzględniając fakt, że w kwietniu 2014r. renta rodzinna została córkom odwołującej wypłacona w wysokości po jednej trzeciej pełnej wysokości renty w kwocie po 281,49 zł, zamiast po jednej drugiej tj. 422,23 zł, ZUS po wydaniu decyzji z dnia 17 kwietnia 2014r. dokonał w kwietniu 2014r. nadpłaty różnicy należnej renty dla N. i J. M. w łącznej wysokości odpowiadającej części renty rodzinnej wypłaconej w tym miesiącu odwołującej.

W związku z powyższym (...) Oddział w Z. w dniu 28 kwietnia 2014r. zaskarżoną decyzją zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 kwietnia 2014r. do 30 kwietnia 2014r. w kwocie 281,49 zł, tj. jednej trzeciej renty rodzinnej.

Powyższy stan faktyczny wynika z akt organu rentowego i pisma ZUS z 28.08.14r k.18-19 akt i był pomiędzy stronami bezsporny.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenia jest obowiązana do ich zwrotu.

Z kolei w myśl ust. 2 powołanego wyżej przepisu za nienależnie pobrane świadczenia uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości Sądu. Ubezpieczona była uprawniona do 1/3 renty rodzinnej po zmarłym mężu A. M. (1). Pomimo złożenia przez nią wniosku o wstrzymanie dla niej od kwietnia 2014r. dalszej wypłaty przysługującej jej części renty rodzinnej, w związku

z wyłączeniem jej z grona osób uprawnionych do tego świadczenia, organ rentowy,

z powodu uwarunkowań technicznych systemu komputerowego, wypłacił jej w kwietniu 2014r. pobieraną dotychczas część renty rodzinnej. Następnie po wydaniu decyzji ponownie ustalającej krąg osób uprawnionych do tego świadczenia, ZUS kwotą dotychczas należną odwołującej, za miesiąc kwiecień przekazał do rąk dwóch córek zmarłego A. M. (1). Zaistniała zatem sytuacja, kiedy bez winy żadnej ze stron niniejszego postępowania doszło do wypłaty dla odwołującej renty rodzinnej za miesiąc kwiecień w kwocie 281,49 zł.

Ubezpieczona została prawidłowo pouczona o konieczności zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, a także w zakresie pojęcia nienależnego świadczenia, co zresztą przyznała wprost w toku niniejszego procesu.

Wprawdzie odwołująca podnosi, że powiadomiła ZUS o konieczności wstrzymania dla niej dalszej wypłaty renty rodzinnej z wyprzedzeniem, a mimo to ZUS wypłacił jej sporne świadczenie, zatem nie powinna być zobowiązana do zwrotu tego świadczenia.

Zgodnie jednak z art. 138, ust. 4 ustawy o FUS nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata.

Z przytoczonego przepisu wynika jednoznacznie, że w sytuacji faktycznej, z jaką mamy do czynienia w niniejszej sprawie, w szczególności kiedy to odwołująca zawiadomiła o okolicznościach uzasadniających zawieszenie prawa do renty rodzinnej, a mimo to ZUS świadczenie takie jej wypłacił za sporny okres jednego miesiąca, nie można mówić o braku obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia, gdyż okres za który odwołująca została zobowiązana do zwrotu tego świadczenia nie przekracza 12 miesięcy.

Reasumując ubezpieczona bezsprzecznie została pouczona o konieczności zawieszenia wypłaty renty rodzinnej i zasadach zwrotu nienależnie pobranych świadczeń i definicji takiego świadczenia. Zatem świadczenie pobrane przez nią w okresie za który wniosła o wstrzymanie jego wypłaty, było niewątpliwie świadczeniem nienależnie pobranym. Równocześnie jednak skoro ubezpieczona powzięła konkretne działania zmierzające do powiadomienia organu rentowego o fakcie wykonywania zatrudnienia i wniosła w związku z tym o wstrzymanie jej prawa do renty rodzinnej, zatem możliwy jest zwrot przez nią nienależnego świadczenia za okres do 12 miesięcy liczonych wstecz od momentu wstrzymania wypłaty tego świadczenia.

W konsekwencji na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji i odwołanie oddalił.

SSO Joanna Smycz